

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
	Afspraken in dit boek	2
	De namen van Apples besturingssysteem	2
	Sierra op een oudere Mac	2
	Nieuw in Sierra	4
	Vertrouwd met muis en toetsenbord	5
	Contextmenu's	8
	Het toetsenbord	9
	Het belang van een reservekopie	9
2	Introductie macOS	11
	Het besturingssysteem macOS	12
	Het bureaublad	13
	Het dock	14
	Finder	18
	Iconen in de menubalk	31
	Donkere menubalken en donker dock	32
3	Mappen en bestanden	33
	Standaardmappen	34
	Voel u thuis in de thuismap	35
	Document creëren, bewaren en openen	37
	Verplaatsen, kopiëren en alias maken	40
	Meerdere bestanden of mappen selecteren	44
	Meerdere bestanden tegelijk hernoemen	45
	Bestanden delen met AirDrop	47
	Bestanden delen met iCloud Drive	49

4	Navigeren, zoeken en organiseren	53
	Meer kijk op vensters	54
	Vensters en hun eigenschappen	54
	Inhoud van een venster opruimen en sorteren	61
	Finder-tabbladen	63
	Programma-tabbladen	63
	Toon info	64
	Mission Control	66
	Spaces	68
	Spotlight	69
	Slimme mappen maken	73
	Siri	74
	Het dock	78
	Opslagruimte optimaliseren	82
5	Systeemvoorkeuren	85
	Overzicht van Systeemvoorkeuren	86
	Persoonlijk	87
	Hardware	95
	Internet en netwerk	99
	Systeem	104
6	Programma's van macOS	111
	Werken met programma's	112
	De map Programma's	114
	Hulpprogramma's	117
	iLife en iWorks	120
	iLife	121
	iWorks	123

7 Aan de slag met programma's	127
Contacten	128
Agenda	130
Notities	134
iTunes	137
Foto's	146
Fotolader	155
Photo Booth	156
QuickTime Player	157
Time Machine	160
Deelweergave	161
Beeld-in-beeld	163
Continuity	164
Handoff	165
Telefoon	167
SMS-berichten	168
Instant Hotspot	168
Universeel klembord	169
Automatisch ontgrendelen	169
8 Pret op internet	171
Internetprogramma's	172
Verbinding maken	172
Mail	173
Safari	188
Veelbezochte websites vastmaken (pinnen)	192
Berichten	197
Berichtencentrum	200
iCloud	203
Index	209

Inleiding

Wie vandaag een Apple computer koopt, is hiermee niet alleen de gelukkige eigenaar van een zeer duurzame en betrouwbare computer, maar krijgt daarbij het besturings-systeem macOS Sierra, iLife, iWorks en diverse andere programma's gratis meegeleverd. In dit boek leert u werken met de vele functies en mogelijkheden van macOS Sierra en de bijbehorende programma's.

Afspraken in dit boek

Opdrachten en onderdelen in een programmamenu worden vetgedrukt. Op deze manier geven we aan waarop u met de muis moet klikken of welk onderdeel u met de muis moet aanwijzen. Ook knoppen, pictogrammen, menunamen, tabbladen, dialoogvensters en gereedschap- en toetsenbordtoetsen worden vet weergegeven. Mappen en bestanden worden eveneens vetgedrukt.

- Wanneer het de bedoeling is dat u een keuze in een menu maakt, geven we dit als volgt aan:
- Kies in **Finder** het menu **Ga, Recente mappen, Programma's** en selecteer de map **Documenten**.
- Woorden in het Engels zijn cursief weergegeven: Plaats de muis boven het zoekresultaat en er verschijnt een informatievenster (*tooltip*).
- Commando's en opdrachten worden in een ander lettertype weergegeven. Dat ziet er als volgt uit: Kies **Finder**, **Ga naar map** en typ `~/Library` in het invoerveld.

De namen van Apples besturingssysteem

Apple geeft nieuwe versies van haar besturingssysteem een naam, zodat u ze beter van elkaar kunt onderscheiden. Eerdere namen voor OS X waren bijvoorbeeld Mavericks (een geliefde surflocatie aan de Amerikaanse westkust), Yosemite (een nationaal park in Californië) en El Capitan (een 900 meter hoge bergwand in het natuurpark Yosemite). De officiële naam van het nieuwste besturingssysteem, macOS Sierra, verwijst deze keer naar een berggebied in Californië en Nevada. De nieuwe naam past beter in de huidige softwarelijn met besturingssystemen van Apple, met namen als iOS, watchOS en tvOS.

Sierra op een oudere Mac

Gebruikers met een Mac waarop OS X El Capitan is geïnstalleerd, kunnen de update naar Sierra gratis downloaden met het programma App Store. Maar ook als u nog OS X Snow Leopard (10.6), OS X Lion (10.7), OS X Mountain Lion (10.8), OS X Mavericks (10.9), OS X Yosemite (10.10) of OS X El Capitan (10.11) gebruikt, kunt u de overstap naar Sierra maken. Apple computers die dateren van voor 2012 maken echter geen gebruik van Continuity en Metal. Het laatstgenoemde systeemonderdeel biedt verbeteringen voor grafische programma's en games.

Sierra werkt op de volgende Mac-modellen:

- MacBook Air (2010 of nieuwer)
- MacBook Pro (2010 of nieuwer)
- MacBook Pro Retina (midden 2012 en later)
- MacBook (eind 2009 of nieuwer)
- iMac (eind 2009 of nieuwer)
- iMac Retina 5K (eind 2014 en later)
- Mac mini (2010 of nieuwer)
- Xserve (begin 2009)

Minimale systeemeisen: uw Mac moet een 64-bitsprocessor bevatten (een Intel Core 2 Duo of nieuwer) en u hebt daarnaast minimaal 2 GB RAM en voldoende vrije schijfruimte nodig om de update te kunnen installeren.

Hoe oud is uw Mac? Wellicht hebt u geen flauw idee hoe oud uw Mac is? Kies in dat geval het menu **Apple, Over deze Mac, Overzicht**. Naast de informatie over de Mac die u gebruikt, wordt vermeld hoe oud het model is.

Het menu **Over deze Mac** toont hoe oud uw computer is.

Nieuw in Sierra

Er zijn diverse redenen te bedenken waarom u Sierra als huidig besturingssysteem zou willen gebruiken. Bijvoorbeeld omdat u met deze gratis upgrade weer helemaal up-to-date bent en profiteert van de vele verbeteringen en nieuwe handige functies. Zoals Beeld-in-beeld (*Picture in Picture*), waarmee u een video verkleind op de voorgrond kunt afspelen terwijl u ondertussen werkt met andere programma's. De functionaliteit van tabbladen uit Mac OS X El Capitan is nu in vrijwel elk programma te gebruiken.

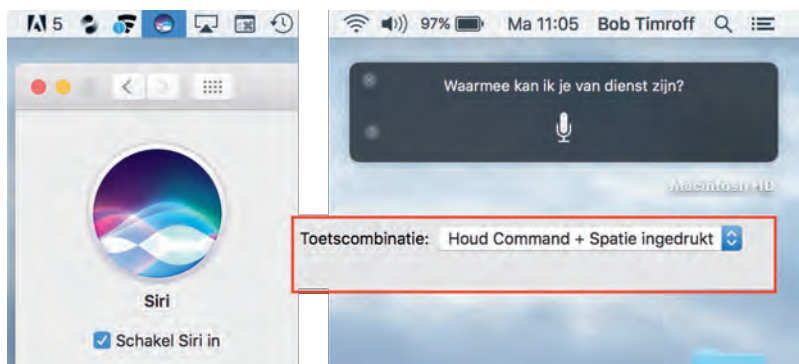
Ook iCloud kent weer enkele nieuwe functies, zoals de introductie van de mappen Bureaublad en Documenten, waarmee het nog eenvoudiger is geworden om bestanden uit te wisselen tussen verschillende apparaten van Apple. De optie Universeel klembord maakt het mogelijk om bijvoorbeeld afbeeldingen, video's en tekst te kopiëren vanaf het ene apparaat en dit te plakken op een andere apparaat.

Sierra biedt verder nieuwe functies om de opslagruimte op uw apparaten te optimaliseren, en ook op het gebied van privacy zijn diverse belangrijke aanpassingen gedaan.

Het programma Notities biedt nu de mogelijkheid om specifieke notities te delen met anderen en deze gezamenlijk te bewerken. Ook Foto's bevat nieuwe functies, waaronder zeer geavanceerde zoekfuncties en aandenkens die automatisch worden samengesteld met behulp van uw foto's.

Siri is de digitale assistent van Apple, die u met uw stem opdrachten kunt geven. Gebruikers van iOS zijn inmiddels wel vertrouwd met deze functionaliteit, maar Siri is nu ook beschikbaar op de Mac. Alle handige features van de iOS-versie van Siri zijn voortaan terug te vinden op de Mac, terwijl Siri tevens talloze functies bevat die speciaal voor de Mac zijn bedacht.

Siri is nu eindelijk beschikbaar op uw Mac.

Vertrouwd met muis en toetsenbord

Voor wie nog niet zo lang met een computer werkt, leggen we eerst een aantal basishandelingen uit van de muis en het toetsenbord. Zo raakt u snel vertrouwd met de grafische gebruikersinterface van macOS.

Als u de muis beweegt, ziet u een pijl op het scherm bewegen: de cursor. Soms ziet u de cursor veranderen van het pijltje in een ander symbool. In dat geval hebt u iets geselecteerd waarmee u extra functies tot uw beschikking krijgt.

Cursor kwijt? Als u een hoge beeldschermresolutie op uw Mac gebruikt, dan kan het voorkomen dat u de muisaanwijzer niet meer kunt vinden. Beweeg dan de muis een paar keer snel heen en weer, om de muiscursor een paar seconden te vergroten.

U gebruikt de muis onder meer om mappen, programma's en bestanden op de computer te openen en menu's en dialoogvensters te bedienen. Als u één keer op de icoon in de rechterbovenhoek – Macintosh HD – klikt, ziet u aan de oplichtende randen en bestandsnaam van de icoon dat hij is geselecteerd. Als we het in dit boek hebben over het selecteren van een map, document of programma, weet u nu wat er wordt bedoeld.

Blauw Klikt u na het selecteren nogmaals op de naam van een bestand, dan wordt deze blauw. De Return-toets geeft hetzelfde resultaat. Selecteer een bestand, druk op de Return-toets en typ een nieuwe naam voor het bestand.

U opent mappen, programma's en documenten door twee keer snel achter elkaar op de icoon te klikken. Als er meer bestanden in de map staan dan er in het venster zichtbaar zijn, gebruikt u de schuifbalken aan de zijkant van het venster.

Vóór OS X Mountain Lion schoof u met het scrolwiel op de muis naar beneden om de inhoud onder in een venster of pagina te bekijken, en omhoog om naar boven te scrollen. Op nieuwere besturingssystemen van Apple werkt dit andersom: u scrolt dan juist naar beneden om naar de inhoud van een venster of pagina bovenaan te gaan en naar boven om de inhoud onder in een venster of pagina te kunnen bekijken. De bediening van uw computer sluit hiermee beter aan op iOS, het besturingssysteem dat wordt gebruikt op de iPhone, iPod Touch en iPad.

Muis in de hand

Selecteren

U kunt ook de vaste schijf een nieuwe naam geven.

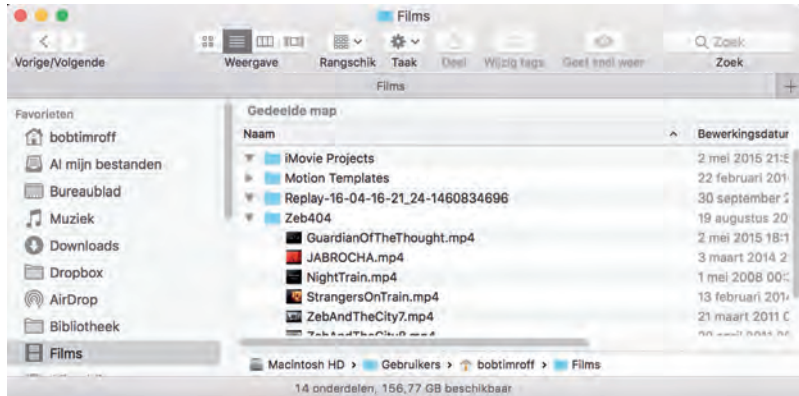

Dubbelklikken

Scrollen

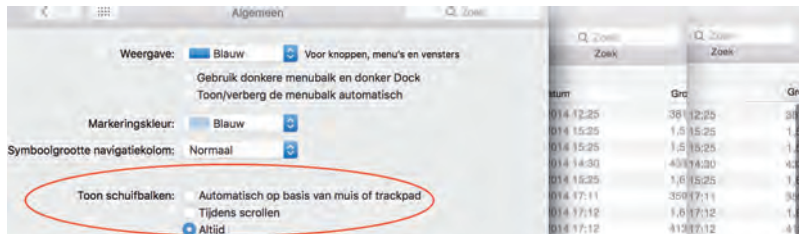
I. Inleiding

Met de schuifbalken kunt u de inhoud van een venster geheel bekijken.

Met de standaardinstelling van Sierra wordt de schuifbalk in het venster verborgen totdat u het scrolwiel of het stuurvlak van de muis gebruikt, of met twee vingers over een trackpad omhoog of omlaag veegt. Als u het verbergen van de schuifbalken niet prettig vindt, verander dan de instellingen met **Systeemvoorkeuren**, **Algemeen**. Selecteer in **Toon schuifbalken** de optie **Altijd**.

Aan u de keuze of u de schuifbalken standaard in het venster wilt weer-geven of niet.

Trackpad Bij de MacBook en MacBook Pro van Apple wordt geen muis geleverd, maar gebruikt u een *trackpad* om alle muishandelingen uit te voeren. Met speciale bewegingen, *gestures* genoemd, kunt u selecteren, (rechts)klikken, scrollen, zoomen en bladeren, of toepassingen als Mission Control en Launchpad activeren.

Bewegingen macOS Sierra gebruikt diverse nieuwe bewegingen voor het trackpad, waarmee u de computer nog intuïtiever kunt bedienen. Gelukkig is dit niet alleen voorbehouden aan de bezitters van een MacBook. Het Magic Trackpad van Apple kunt u apart aanschaffen. Het werkt hetzelfde als het trackpad van een MacBook, maar is stukken groter. U verbindt het Magic Trackpad draadloos met uw Mac met de Bluetooth-technologie.

Vergroten en verkleinen

Pas de grootte van een venster aan door de randen boven, rechts, onder en links van het venster te selecteren en deze te slepen. Of selecteer de hoek rechtsonder aan het venster en sleep hiermee om het venster te vergroten of te verkleinen.

Met de zoomknop, het kleine groene knopje linksboven in het venster, worden vensters getoond in volledige schermweergave. Als er zich te veel bestanden of mappen in een venster bevinden, verschijnen – afhankelijk van uw instellingen – de horizontale of verticale schuifbalken, zodat u door de inhoud kunt scrollen.

Vensters maximaliseren Als u de inhoud van een Finder-venster wilt bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven, klik dan met ingedrukte Option-toets op het groene knopje van een venster.

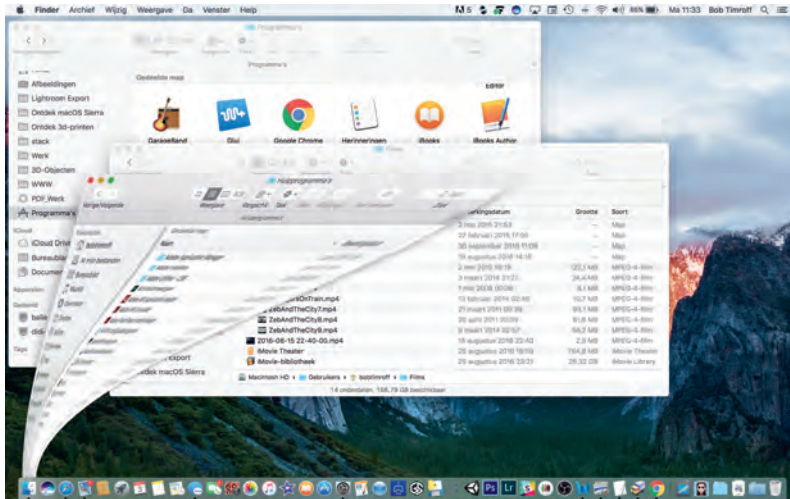

Vensters maximaliseren met dubbelklik Het is ook mogelijk om de inhoud van een map in een Finder-venster beter te bekijken zonder dat het venster schermvullend wordt weergegeven: dubbelklik dan op de titelbalk van het venster. Als dit niet werkt ga dan naar **Systeemvoorkeuren, Dock**. Activeer de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te** en kies **zoomen**.

Geopende vensters die u later nodig hebt, verbergt u tijdelijk met de minimaliseer-knop (het gele knopje). Het venster verdwijnt hiermee met een sierlijke bocht in het dock en verschijnt rechts van de andere symbolen.

Minimaliseren

De vensterknoppen treft u aan in alle programma's van macOS. Met minimaliseren kunt u een scherm tijdelijk in het dock opbergen.

Minimaliseren met dubbelklik Een venster kunt u ook minimaliseren door te dubbelklikken in de bovenste balk van het venster. U stelt dit in met de systeemvoorkeuren. Ga naar **Systeemvoorkeuren, Dock**. Kies **minimaliseren** naast de optie **Klik dubbel op titelbalk van venster om te**. Wilt u het geminimaliseerde venster weer zien, dan klikt u erop in het dock, of klikt u in het menu **Finder, Venster** op de vensternaam.

U sluit een geopend venster met het rode knopje (sluitknop) linksboven in het venster. Het venster is dan echt verdwenen. Als u een venster van een programma sluit, vraagt het programma – als dat nog niet is gebeurd – of u de inhoud van het venster als document wilt bewaren. Dit wordt overigens alleen gevraagd als de functie **Vraag om wijzigingen te bewaren bij sluiten van documenten** is geactiveerd. U vindt deze instellingen in **Systeemvoorkeuren, Algemeen**.

Sluiten

I. Inleiding

Inhoud van map Dubbelklikken op een map toont de inhoud van de map. Dubbelklik op een programma om het te starten. Een dubbelklik op een document start het programma waarmee het bestand is gemaakt. Is dat programma niet op uw computer geïnstalleerd, dan wordt er – indien aanwezig – een alternatief voor het programma gebruikt.

Slepen

Een veelgebruikte handeling met de muis is slepen. Slepen doet u zo: selecteer een bestand en verplaats het terwijl u de muisknop ingedrukt houdt. U kunt een selectie naar een andere plek in een Finder-venster slepen, of naar het bureaublad of een andere map op de computer. U gebruikt slepen ook om het uiterlijk van een Finder-venster aan te passen of om onderdelen aan een venster toe te voegen.

De rechtermuisknop

Hebt u ervaring met Windows, dan bent u gewend aan een muis die is voorzien van minimaal twee muisknoppen. Oorspronkelijk werd de Macintosh-computer bediend met een muis met slechts één muisknop. U kunt de rechtermuisknop simuleren door de Ctrl-toets in te drukken voordat u klikt, of met twee vingers klikken op het trackpad.

Contextmenu's

Een zeer goede reden om een rechtermuisknop te willen gebruiken, vormen de zogeheten contextmenu's (of snelmenu's). U activeert die met de rechtermuisknop. Contextmenu's bieden extra functies die binnen de context van het geselecteerde object vallen. Opent u bijvoorbeeld een snelmenu na het selecteren van een bestand, dan ziet u opties die van toepassing zijn op dat type bestand. Doet u echter hetzelfde bij een knop, een lege plek in een venster of een programmasymbool, dan krijgt u andere opties.

Snelmenu's bieden snel toegang tot commando's.

Het toetsenbord

We wijzen u op enkele bijzondere toetsen die niet zijn bedoeld om tekst te typen, maar om commando's te activeren of extra functionaliteit te bieden. Linksboven vindt u de Esc-toets (*Escape*), waarmee u vensters kunt sluiten of acties onderbreekt. Hiernaast staan de functietoetsen, waarmee u speciale functies van macOS gebruikt. Op de nieuwe toetsenborden van elke Mac staan symbolen op de functie-toetsen die als geheugensteuntje dienen voor de opties die Apple hieraan heeft toegekend.

Functie-toetsen

Dit zijn de toetsen die we terugvinden op de meeste toetsenborden van Apple.

Mission Control De voorzieningen Mission Control en Dashboard en enkele andere programma's gebruiken de functietoetsen. Als de beloofde actie van een functietoets niet werkt, gebruik de functietoets dan in combinatie met de Fn-toets.

De pijltoetsen op het toetsenbord worden ook wel 'cursortoetsen' genoemd, omdat u hiermee de positie van de cursor verandert. U gebruikt de pijltoetsen om met de cursor door een tekst te bewegen, of om door bestanden in een Finder-venster te bladeren. In sommige programma's verplaatst u er ook objecten mee, of zet u het geluid harder en zachter.

Pijltoetsen

De Ctrl-toets (*Control*), Alt-toets (ook *Option*-toets genoemd) en Cmd-toets (*Command*) gebruikt u in combinatie met de 'gewone' toetsen. Daarmee krijgt u extra commando's en functies in programma's tot uw beschikking. We noemen dergelijke toetsencombinaties sneltoetsen.

Bijzondere toetsen

Het belang van een reservekopie

De verleiding is vast groot om direct aan de slag te gaan met de programma's en voorzieningen van macOS, maar we raden u aan eerst een reservekopie van uw systeem te maken.

macOS Sierra maakt automatisch een reservekopie voor u met het programma Time Machine. Nadat u het programma hebt ingesteld, maakt Time Machine ieder uur en iedere dag, week en maand een reservekopie van uw vaste schijf (of schijf-

Time Machine

I. Inleiding

ven). Zodra de externe schijf geen vrije ruimte meer heeft, worden de oudste kopieën verwijderd om plaats te maken voor actuelere reservekopieën. U hoeft nooit meer bang te zijn dat u bestanden kwijtraakt, want met Time Machine kunt u letterlijk terugreizen in de tijd. U gaat naar de datum (of het tijdstip) waarop u een bestand nog had en plaatst het terug.

Extra vaste schijf

Bent u niet in het bezit van een extra vaste schijf? Schaf die dan zo snel mogelijk aan. Let erop dat de USB-, FireWire- of Thunderbolt-schijf minimaal de dubbele opslagcapaciteit heeft van de vaste schijf in uw computer. Vooral mediabestanden als foto's, video en muziek vreten schijfruimte. Externe vaste schijven vanaf 1 TB zijn tegenwoordig prima betaalbaar, dus bezuinig hier niet op.

Hoe groot is uw vaste schijf?

Om te achterhalen hoeveel opslagcapaciteit de schijf in uw computer heeft, selecteert u de icoon van Macintosh HD. Kies het menu **Finder, Archief, Toon info**. Het dialoogvenster toont de beschikbare capaciteit, de hoeveelheid gebruikte schijfruimte en de hoeveelheid schijfruimte die u nog kunt gebruiken.

Plug in dat ding

Zodra u voor het eerst een externe vaste schijf op uw computer aansluit, krijgt u het verzoek of u de schijf wilt gebruiken met Time Machine. Na bevestiging verschijnt het dialoogvenster van Time Machine.

De schijf Backup Macbook Pro is ingesteld als back-upschijf.

2

Introductie macOS

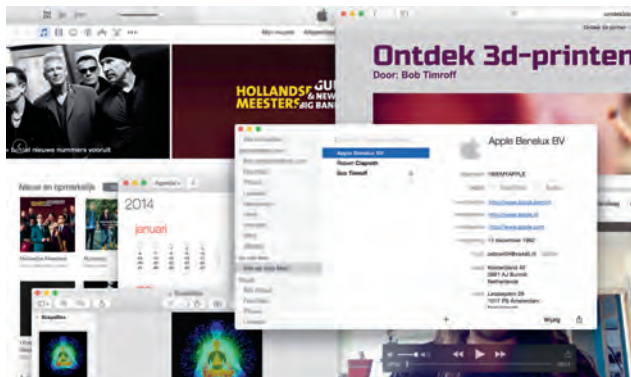
U merkt gaandeweg hoe consistent macOS is opgebouwd. Hierdoor is het mogelijk snel te leren werken met de Mac. In dit hoofdstuk leert u uit welke onderdelen het besturingssysteem van uw computer is opgebouwd en hoe u de Mac bedient.

Het besturingssysteem macOS

Een computer is een levenloos apparaat als er geen besturingssysteem op is geïnstalleerd. Een besturingssysteem houdt bij uit welke onderdelen een computer is opgebouwd. Niet alleen de hardware (toetsenbord, muis, beeldscherm, printer, netwerk), maar ook de software die op de computer is geïnstalleerd, is dankzij het besturingssysteem te bedienen.

Een besturingssysteem wordt geleverd met diverse programma's en extra voorzieningen. macOS is hierop geen uitzondering. Alle taken die u op een computer zou willen uitvoeren, zijn mogelijk met de volgende programma's:

- Met het programma Teksteditor of Pages maakt u tekstdocumenten.
- Het bijhouden van een adressenlijst van uw vrienden en zakelijke contacten doet u met Contacten.
- Voor het bijhouden (en delen) van een agenda gebruikt u Agenda.
- U kunt digitale boeken lezen met het programma iBooks. Aangeschafte boeken worden gesynchroniseerd tussen alle apparaten met hetzelfde Apple ID.
- Het programma Kaarten gebruikt u om locaties te bekijken, om routes te plannen en om routebeschrijvingen te delen tussen verschillende apparaten waarop u hetzelfde Apple ID gebruikt..
- Voor het surfen op internet en het werken met e-mail hebt u de programma's Safari en Mail tot uw beschikking.
- Om te communiceren met anderen gebruikt u Berichten. Hiermee kunt u tekstberichten versturen, bestanden verzenden en (video)bellen.
- Het beluisteren van muziek, het *rippen* van cd's, abonneren op pod- en vodcasts neemt iTunes geheel voor zijn rekening.

Programma's worden ook wel toepassingen of applicaties genoemd.

iLife Hebt u onlangs een Mac aangeschaft, dan zijn de softwarebundels iLife en iWorks met uw computer meegeleverd. Met deze verzameling softwarepakketten kunt u foto's beheren en bewerken (Foto's), video-opnamen monteren (iMovie), muziek maken (GarageBand), tekstdocumenten schrijven en bewerken (Pages), presentaties maken (Keynote) en spreadsheets maken (Numbers). Bent u overstapt van een ouder besturingssysteem naar Sierra, of hebt u de extra software van Apple om een andere reden niet op uw Mac geïnstalleerd, dan kunt u de programma's ook afzonderlijk aanschaffen in de Mac App Store. Open hiervoor het menu **Apple, App Store**.

Het bureaublad

Het eerste wat in het oog springt als u de computer start, is het bureaublad. De metafoor van het bureaublad biedt u op een gebruiksvriendelijke manier toegang tot het besturingssysteem en alle programma's, mappen en documenten die zich op uw computer bevinden.

Probeer het bureaublad, net als uw echte bureau, een beetje netjes te houden.

U geeft de Mac een persoonlijk tintje door de achtergrond van uw bureaublad te wijzigen. U kunt een achtergrond gebruiken met foto's, tekeningen, patronen, structuren of een effen kleur.

Klik met de rechtermuisknop op het lege bureaublad. Kies **Wijzig bureaublad-achtergrond** in het snelmenu dat verschijnt. U ziet het voorkeurenpaneel Bureaublad en schermbeveiliging. In de linker navigatiekolom hebt u de keuze uit diverse thema's. Klik vervolgens op de miniaturen in de rechter kolom om uw keuze te maken. Overdaad schaadt, maar het is úw computer, dus leef u gerust uit.